

SUVESEIKLUS

27. - 30. juulil 2016 HARJU- ja RAPLAMAAL

II seikluspäeva legendid

Kose, Anija, Raasiku, Kaiu, Juuru, Rapla ja Kohila vald

Rajameister
soovitab!

Madalale
autole ohtlik

Jalgsimatk või jäta
auto parklasse!

Punkti saab läbida
näidatud kellaajal

AVATUD
10-18

201 Jälle üks ahi

On tavaks saanud, et just seal toimub Eestis suve esimene rockfestival. Meie aga läheme võssa. Hoonest paremale võssa, kus on midagi oma eriala ainulaadset.

202 Lähme suplema!

See on üks väheseid säilinud ja restaureeritud ... torne!
Kohalikud on loonud suisa samanimelise MTÜ, mis tegeleb kompleksi renoveerimise ja külaelu arendamisega.

203 Sakraalkunst

Kas te teadsite, et muuhulgas antakse välja ka aasta tekstiiliteo auhinda? Meid huvitab selle pildiga seotud tekstiilitegu ning koht!

204 Folkloorilaks

"Ema rääkis, et seda mängu mängisid nad lapsepõlves karjas käies. Kui kusagil kive oli, siis kes esimesena kivi otsa jõudis, hõikas teistele: ""Mina kivikuningas, sina sitalabidas!"" Teistel lastel tuli teda siis kordamööda püüda maha lükata, et ise ""kivikuningaks"" saada.

Lapsepõlves (aga ka noorukieas) oli ikka komme, kui sõpradega mõne kivi juurde sattusid, ronida kivile ja hüüda: ""Mina kivikuningas!"" , kuigi keegi sind sealt maha tõukama ei kippunudki. Tihti oli kiirus tähtis - et kes esimesena kivile jõudis. Veel täiskasvanunagi vahel mõne kivi juurde jõudes tuleb tahtmine sellele ronida ja hüüda: ""Mina kivikuningas!""

ERA, DK 126, 16 < Iisaku khk., Alliku k. < Iisaku khk., Uhe k. - Anne Nurgamaa, s 1955 (2014)."

205 Julge hundi rind on ...

Pallase kunstikooli asutaja ja hilisema juhina on see skulptor andnud suure panuse sõjaeelse Eesti kunstnikepõlvkonna kasvatamisele. Tema loodud on ka ühe täna külastatava vabadussamba originaal.

206 Meloodiate lummuses

"Suveseiklejate seas on ka selle põlvkonna esindajaid, keda meid huvitav isik lähemalt kõnetanud on. Kirju minevikuga muusik, kes on olnud ka Interpoli tagaotsitavate nimekirjas ja kelle loodud instrumentaalmuusika on alles viimasel ajal Eestis laiemat tuntust leidmas. Jäägu ta aga meile pigem meelde kui Eesti ühe esimese rockbändi juht ja geniaalne laulukirjutaja, kellele püstitatud mälestuspinki me otsimegi.

Pane tähele - vastuse saab vaid täistunnil!"

207 Laisa aedniku nightmare

"See 5-hektariline park on tõeliselt omanäoline ja Eestis ainulaadne. Võib arvata, et iga mullanäpp leiab siin huvipakkuvat pikkadeks tundideks. Vastuse leiad parklast läänes.

Palun jäta auto parklasse!"

208 Jüri Liimi südameasi

Oli aasta 1989. aasta vabadusekoidik. Muinsuskaitseelts taastas mälestuskivi 41. aastal hävituspataljoni poolt hävitatud taludele. Aga aeg oli veel liialt varajane - vene sõjaväelased lasid taastatud memoriaali õhku. Järgmisel aastal taastati memoriaal uuesti ja püsib siiani puutumatult.

209 In Memoriam

Need kaks vabadussõja lahingu mälestusmärki asuvad teineteisest vähem kui 2 km kaugusel Jägala jõe ääres. Külastame mõlemat!

210 Soome poisi elutöö

Tavaliselt rändavad Eestis kabelid ainult ühes suunas - Tallinna Vabaõhumuuseumi. See kabel rändas aga hoopis Tallinnast siia. Kahjuks ei olnud kabeli kõrval asunud kellatornist säilinud ühtegi joonist ega fotot, seega ehitati see iseenese tarkusest võttes malli kabelist. Kell torni sai aga toodud Kesk-Eestist - seda peetakse üheks viimaseks Eestis valatud kellaks.

211 Väike luulesaade

*Kuni mäletan
olen alati
kirunud eestlast -
suguvenda.*

*Et ta on jonnakas
et ta on kiusakas,
et ta müüb maha
või iseenda...*

*Et ta on vaimult
ja hingeltki
moonake -
härra ees
vagur ja alandlik
voonake,
sugulase ees aga
lõrisev susi...*

*Et ta on aeglane,
kohmakas,
lohmakas,
kirvega vorbitud
rohmakas...*

*Et tal on südames sapp
ja soonte sees
tulise vere asemel - vesi.*

*Kuid kuni mäletan
olen alati tundnud,
et see kirutud eestlane,
keda nii põhjan -
just mina ise
on minu suurim arm,
on minu emake,
on minu isake,
on minu rahvas -
ainunäoline,
ainumoeline
maakeral olemasolev isend.*

*Rahvas,
kes rahvaks
on sirgunud
pinnasest -
mis teda kannab
ja imetab
rinna seest,
äratab hällis
ja suigutab süles.*

*Pinnasest -
mis on vaid
paekivilademik,
sadadest jalgadest
tallatud mademik
/.../*

212 Vabaduse mets

Meremees, kelle mälestuskivi või isegi memoriaali otsime, on olnud üks aktiivseim ja vankumatuim Eesti iseseisvuse ja vabaduse eest võitleja nii Vabadus- kui ka II maailmasõjas. Ta on samuti alusepanija nini Kaitseliidule, mereväele kui ka piirivalvele.

213 Raha ei krossigi

Selle oma äridega pidevalt maksuvõlgades riigikogu liikmest mõisahärraga kipuvad kaasas käima suuremad või väiksemad skandaalid, ajagu ta siis äri, kandideerigu linnapeaks või rahastagu mõisa. Meie musta pesu ei pese ja vaatame hoopis töö tulemusele otsa!

214 Kui Arno isaga...

Vald, mille esimese kooli mälestuskivi me otsime, on hea näide mõistliku haldusreformi võimalikkusest. 1500 elanikuga vald liitus 2013 aasta KOV valimiste ajal oma suurema naabriga ning kokku sai Harjumaa pindala suuruselt teine vald!

215 Jaapani mõistatused

"Tsiiviilkaitseõppustel käinud inimesed teavad, mis puhul tuli valge lina ümber tõmmata, millal üks valge värviga üle võõbata ja miks üldse valge värv käepärast olema pidi.

Nali naljaks, aga veel meie päevil ehitavad mõned tõsimeeli neid. Ühe sellise, olgem ausad - Eestimaal ainulaadse - leiame tänase seiklusala piirilt, sealt, kus kolme valla piirid kohtuvad."

216 Valvab valvsalt

Selle alevi püssiga sõdurit kujutava Vabadussõja mälestussamba tegemine usaldati omakandimehele.

217 Päikeseloojangu

Küla, mille talud märtsiküüditamise käigus tühjaks viidi, asub ühest täna külastatavast kirikust 4 km kaugusel edelas. Küla servas on kivikalmele paigutatud mälestuskivi.

218 Kord Piibeleht peal...

"Eramaa ja oma maavalduse kaitse ei ole olnud ühegi suveseikluse tegemise ajal nii silmatorkavalt painav kui sel aastal. Kas on rikkusest rikutus kogunenud pealinna ümber või põhjustab pealinna lähedus just suurema vajaduse omandi kaitseks, olgu pigem selle legendi proloogiks. Kindlasti vääriks see legend ehk teistsugust narratiivi, aga ennekuulmatu sigadus on piisavalt suur, et see vääriks kui mitte laulu sisse panemist, siis legendis tulevastele põlvedele edasikandmist küll.

Nimelt juhtus nii, et selle kultuuritegelase mälestuskivi pronksbareljeefi üritati varastada, soditi värviga, keelati juurdepääs liiklusmärkidega, veeti mälestuskivi ette langetatud puid jne. Pole nägijaid, pole tegijaid - nii ei suudetud süüdlast kätte saada. Aga lõpuks tuidines vald maaomanikuga kemplemisest ning mälestuskivi sai uue asukoha, kus ta seisab puutumatult ja rahu, senisest asukohast mõne kilomeetri kaugusel küla keskel."

219 Kui hani ja mehed...

Vaevalt me sellest kõlava nimega sündmusest midagi teaksime, kui üks kirjamees poleks avaldanud sellest jutustusi ajalehes joonealuse järjejutuna. Hiljem on seda romaanina ilmunud üle kümne trüki. Toimunule on antud erinevaid hinnanguid - joobnute mäsust kuni Eesti Vabadussõja eellahinguni.

220 Oh ja Ah matkal

Tänase päeva sisse mahub ka Oandu-Ikla matkaraja läbimine. Tõsi, siiski mitte täies ulatuses. Meid huvitab tänavuse seiklusala kõige lõunapoolsema järve kirdenurk ja seal kasvav mänd.

221 Valla ainus

Silvergate aegu toimus oma skandaal siingi. Nimelt jõudis sellesse metsade ja rabade keskel asuvasse ümbruskonna ainsasse külapoodi Tarbijakaitseamet. Oh häda! Poes toimus arveldamine arvelaua abil. Nii sattuski pood sulgemisohtu. Head inimesed tulid appi ja nüüd on poes kassaaparaat! Suveseikleja võib anda oma panuse poe eduloosse sealt sõidukõrvast ostes. Aga tegelikult läheme kaeme kirikut. Valla ainsat, muide!

222 Kes siis veel?

Infot selle küla kohta on nii vähe, et googeldades küla nime, tahetakse meile rääkida pigem ühest hiljuti pildiskandaali sattunud eurosaadikust. Ometigi on ka selles külas oma mälestusmärk märtsiküüditamise ohvritele.

223 Vaat kus juurikas

Vahel tundub, et eestlaste 700-aastane orjapõlv oli täiesti loogiline, kui me vaimult väga hiilata ei suutnud. Näiteks räägib üks meie otsitava kiriku tekkelegend, et Mihkel käis metsas ja leidis sealt kiriku.

224 Petukaup

10 aastat tagasi võis lugeda uhkeid pressiteateid, kuidas suur investeerimisfirma omandab selle mõisa, misjärel see restaureeritakse kõrgel tasemel, taastamaks identne vanaaegne välimus ja hõng. Kohalike vaimustus ja ootused olid suured. Nagu ikka - usu pankurit kolmandiku ja saad ikka poolega petta - nüüd on mõis müügis ja huviline võib selle omandada 375 000€ eest. Hind sisaldab käibemaksu!

225 Aus kaup

10 aastat tagasi tehti mõisatega veelgi tehinguid - selle mõisa omandas üks ministeerium ja alustas koheselt suuremat laadi renoveerimistöodega. Täielikult taastatud mõisas tegutseb nüüd tervisekeskus, mis pakub peamiselt taastusraviteenuseid. Mõisapargis on disgolfi rada. Meid huvitab aga mõisa ees asuv mälestusmärk.

226 Taaskasutus

Kui Ets Gagarini lennuaastal Rapla EPT laoseinast pudenenud krohvi alt dolomiiditükke silmas, oli kohe selge, kust need pärit on. Taasiseseisvumisaja alguses taheti see Eesti üheks ilusaimaks hinnatud objekt taastada, kuid selgus, et see pole siiski võimalik. Nii tassiti kihuhunnikut erinevate kohtade vahel kuni kohalikel tuli mõte teha neist hoopis omaette mälestusmärk.

227 Pilt ütleb enam kui 1000 sõna

Kui neid esimene ja esimene pidevalt legendi toppida, oleks sihtkoht kohe käes. Aga kas peab elu siis nii lihtne olema?

228 Hooletu suitsetaja

Meid huvitab noormees pildilt.

229 Jälle seesama maja!

Selgus, et 8 aastat tagasi on rajameistrid teinud sikku ning tunginud võõrastesse valdustesse nime Seenemikk all. Andestame neile selle tembu, aga võtame sellest objektist ka tänavu oma.

230 Nüüd saad lennata!

Kui sul tuleb kunagi mõte täies töökorras lennukist välja hüpata, siis suure tõenäosusega toimub see kuskil siinkandis. Samuti on siin võimalik hea ilma korral väikse papi eest taevastes õhuvoogudes lennelda. Kui kõik tingimused sinu kasuks räägivad, leiad vastuse küsimusele. Kui ei, siis saad niisama naudingu kihutada platsi edelaservas kagust loodesse!

231 Rongisõit

Otsime Eesti NSV teenelise kunstitegelase, Stalini, mitmekordse Lenini ja Tööpunalipu ordeni kavaleri, Lenini ja Stalini preemia laueraadi, sotsialistliku töö kangelase ning kõigi eestlaste südameisse end kinnistanud mehe sünnikohta tähistavat mälestuskivi.

232 Gerassimovi mehike

Eesti kahe suurima linna vahel sõitja jaoks on siin kolmandik kas sõidetud või veel sõita. See tüdimuseni tuttav asula peidab maantee ääres aga ühte meest, kelle olemasolu võib tavareisijale teadmata olla. Otsime mehe üles!

233 Ulata õlu üle Ülo õe õla!

Kui me tahame võõramaalase arvel veidi nalja saada, palume tal öelda just seda.

11-17

234 Tean et oled kõigist kallim mulle

Selles omaaegses teatritükis mängis terve Draamateatri koorekiht. 20 aastat hiljem taaslavastati see muide ühes käesoleva suveseikluse alasse jääva mõisa suveteatris.

Kui etenduse nimi teada, pole meie sihtpunkti vaja kaudu otsida.

Mehed, kui naine soovib shopata, tuleks suveseiklusrahu huvides seda lubada teha! ☺

235 Oh tule noor ja tugev mees

Unarussejäänud lagunev mõis ja selle rohtukasvanud aias mälestuskivi, mis irooniliselt ütleb, et järgmised põlved ei unusta teid, on kui groteskne paradoks, ilmestamaks ääremaade kurba saatust. Siiski elab selles alevikus üle 300 inimese ja külas on mitu mälestuskivi, veetorn ja mõisa tuuleveski varemed. Kunagi olla siin talurahvale nii kõvasti peksta antud, et see saanud üheks Mahtra sõja ajendiks.

236 Isa või poeg?

Tallinna giidide kiusamiseks on hea küsimus - kas see tänav on nimetatud Augusti või Otto järgi? Sest mõlemal on Eestimaaga oma seos. Tõsi, üks neist elas siin kauem ja pidas isegi mõisa. Ning maetud on ta ka Eestimaale. Tema hauakivi me otsimegi.

237 In Memoriam

Kuigi see kalmistu asub kiviviske kaugusel Tallinn-Tartu maanteest, on seal harras ja rahulik olemine. Kalmistu keskel asub vabadussõja ausammas.

238 Tubli ettevõtja

Otsime ettevõtet, mille ees asub meid huvitav mälestusmärk. Tegu on tänavuse seiklusala vaat et värskema mälestusmärgiga. Ettevõtte avamisel osales vabariigi president ja tollal oli see moodsaim Põhja-Euroopas. Ettevõtte toodab päevas ligi 200 tonni kaupa ja ekspordib seda enam kui 50 riiki. Me kõik kasutame igapäevselt selle ettevõtte toodangut.

239 Kas tunned meest?

Otsime pildiloleva mehe
lapsepõlvekodu mälestuskivi

240 Noorim mõisahärra

Tänase päeva kõige ägedam mõisaallee! Võib kindel olla, et tegu on ka ainsa mõisahoonega Eestis, kus toimuvad judotrennid.

241 Marineeritult või suitsutatult?

Selle kiriku nime kuuldes, hakkavad kalasõbral tahtmatult neelud käima, sest seda hõrku ja kallist kala pole võimalik ignoreerida. Vastuse leiad kirikust mõnevõrra kaugemalt, kust on ilus ka kirikut vaadelda.

242 1108 päevaga ümber maa

Kuigi me kipume tema tiitlite ette panema Eesti, pole see siiski nii. Tegu on puhasverd Vene meresõitjaga, kes Eestimaa kubermangus sündis ja siin noorus- ja vanaduspõlve veetis. Tema sünnimõisa ees asub aga mälestuskivi.

243 Saa valgustatuks, metslane!

Kui küsida, mida ma tean meie kaunist ettevõtlusministrist, tuleb esimesena meelde, et talle meeldib reisida ning et ta vanavanaisa vennapoeg sai pärismaalaste käe läbi koledal kombel hukka. Kui vanavanaisa vennapojale on paigaldatud tagasihoidlik mälestustahvel Jõelähtme kirikusse, siis meie otsitav sama ala mees on saanud endale igavesti piraka kivi. Sedasama kivi me otsimegi!

244 Eksitav legend

Lihtne on teha Eestis ainulaadset monumenti. Kinnitad mälestustahvli ... külge ja kohe ongi ...monument. Eesti ainus! Selle maailma kosmoseajalukku oma pisikese jälje jätnud valitsusjuhi sünnikodu me otsimegi.

245 Orelimees

Kui tänapäeval lööb Eesti muusikas laineid Orelipoiss, siis tema võiks julgelt kanda tiitlit Eesti Orelimees. Tema mälestuseks paigaldati mõned aastad tagasi kirikuaeda temanimeline kaunis pink. Pingist 40 meetrit edelas leiad seina peal talle pühendatud autahvli.

246 Lõpeta luuletus

Ülesmäge tuhisedes

Raplast minu tee viib Türrri

ajusagarate vahel

kannan mitut mõtet sürrri

Õues palav suveilm ja

kampsunit ma kandes vehin

käes on savi oo suur savi

järgi hüüab ...

Saa silmaga sõbraks ja kuula!

247 Kaardimäng 1

248 Pinus sylvestris

Kose rajooni Tööraha Saadikute Nõukogu Täitevkomitee otsus 2.10.1958 nr 178 Loodus- ja kultuurimälestusmärkide kaitse organiseerimisest Kose rajoonis, võeti see üksikobjektist loodusmälestusmärk kaitse alla!

249 Kaardimäng 2

250 In Memoriam

Selles vabadussõja alguses toimunud lahingus oli appi kutsutud soomusrong, mille abiga punased edukalt tagasi löödi! Selle lahingu mälestuseks on raudtee kõrval ka mõned kivid.

251 Elus ja eluta

Vahe nõidade põletamise aegse ja tänapäeva inimese vahel on vist küll ainult hirmus seaduse ees - midagi muud pole muutunud. Nii nagu rahvas sind pjedestaalile tõstab, niisama kergelt ta su ka hävitab. Vähemalt kommentaariumites. Nii läks ka selle kultuuritegelasega, kellenimelisi mände me otsime. Omavaheline seos neil muidugi mõista puudub.

252 Pildimäng 1

253 Pildimäng 2

254 Pildimäng 3

255 Pildimäng 4

256 Pildimäng 5

257 Pildimäng 6

Suveseiklust toetavad:

		
		

Rajaajaja

SUVESEIKLUST KORRALDAB
MTÜ RAJAAJAJA